

Visie doorontwikkeling sociale basis 2025-2030

Van zorg naar gezondheid

Gemeente Meppel

Voorwoord

Beste inwoners, vrijwilligers, mantelzorgers, verenigingen en maatschappelijke organisaties van de gemeente Meppel,

We streven naar een samenleving waarin iedereen zich prettig voelt, betrokken is en naar elkaar omkijkt. Het welzijn van onze inwoners staat voorop. Een sterke sociale basis vormt het fundament van een gezonde en veerkrachtige samenleving. In de gemeente Meppel speelt deze sociale basis een centrale rol in de duurzame beweging naar de voorkant (preventie). Met deze beweging bedoelen we dat onze inwoners mee kunnen doen in de samenleving, dat de zelf- of samenredzaamheid verder wordt vergroot, dat problemen kunnen worden voorkomen of in een vroegtijdig stadium op een laagdrempelige manier in de sociale basis kunnen worden opgelost.

Het zorgstelsel staat door verschillende maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de vergrijzing, de toenemende eenzaamheid en de toenemende zorgvragen, onder druk. Om ervoor te zorgen dat al onze inwoners de zorg of ondersteuning kunnen ontvangen die nodig is, moet er onder andere ingezet worden op preventie en de doorontwikkeling van de sociale basis. Op deze manier kan de druk op de formele zorg worden verlicht en blijft het beschikbaar voor de inwoners die het nodig hebben.

We zijn op het punt aangekomen dat we het niet meer alleen kunnen als gemeente. We hebben jullie allen hard nodig. We willen dat iedereen gebruik kan maken van de sociale basis. Het versterken van deze sociale basis vraagt wat van ons allemaal. Daarom nodigen we u uit – ieder vanuit eigen motivatie, rol en verantwoordelijkheid – om nog meer de verbinding met elkaar en met ons als gemeente op te zoeken. Dat zullen wij ook doen. Het maakt ons trots dat er nu al zoveel inwoners, vrijwilligers, mantelzorgers, verenigingen en maatschappelijke organisaties actief zijn in de gemeente Meppel.

We nodigen u van harte uit om deze visie, die met input van uw allen tot stand is gekomen, te lezen. De daadwerkelijke doorontwikkeling van sociale basis willen we ook graag samen met u doen. We kijken ernaar uit om hier de komende jaren in gezamenlijkheid mee aan de slag te gaan.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeesters en wethouders,

Wethouder Klaas de Vries

Inhoudsopgave

Voorwoord **2**

1. Inleiding **6**

1.1 Wat is de sociale basis? *6*
1.2 Visie als startpunt *6*

2. De sociale basis in de gemeente Meppel **8**

3. Ontwikkelingen en toenemend belang van de sociale basis **12**

3.1 De duurzame beweging naar de voorkant: preventie *13*
3.2 Landelijke zorgakkoorden: IZA en GALA *14*
3.3 Conclusie: de onmisbare rol van de sociale basis in een houdbaar zorgstelsel *17*

4. Ambities **18**

4.1 Onze ambities *18*
4.2 Regie en veranderwensen van inwoners staan voorop *18*
4.3 Brede benadering van de sociale basis *19*

5. Richtinggevende uitgangspunten **20**

5.1 De gemeenschap staat centraal *20*
5.2 Samenwerken in de wijk en dorp *21*
5.3 De sociale basis is toegankelijk en zichtbaar *22*
5.4 Formele zorg en de sociale basis versterken en complementeren elkaar *23*
5.5 De inrichting van de leefomgeving stimuleert de sociale basis *23*
5.6 Sturen op integrale samenwerking in de sociale basis *24*

6. Bouwstenen van de sociale basis **26**

6.1 Uitwerking bouwstenen sociale basis *27*

7. Van visie naar uitvoering **39**

7.1 Hoe nu verder? *39*
7.2 De rol van de gemeente *39*
7.3 Monitoring en evaluatie *40*

8. Implementatieagenda **42**

8.1 Financiën *45*

Bijlage 1: Totstandkoming van de visie 46

Bijlage 2: Rol gemeente per bouwsteen 48

1. Inleiding

Deze visie gaat over de doorontwikkeling van de sociale basis in de gemeente Meppel en de rol die we daar als gemeente in hebben.

Deze visie is geschreven in de we-vorm, met we bedoelen we de gemeentelijke organisatie in Meppel.

1.1 Wat is de sociale basis?

De sociale basis betekent voor ons:

Vrij toegankelijke formele en informele activiteiten en voorzieningen in de gemeente Meppel gericht op het elkaar ontmoeten en ondersteunen, ontplooien en ontspannen die zorgen dat alle Meppelers kunnen samenleven en meedoen. Deze dragen bij aan het welzijn, samenleven en meedoen van alle Meppelers en spelen een rol in (zorg)preventie door problemen te voorkomen, vroegtijdig aan te pakken of nazorg te bieden.

De sociale basis is er altijd, ongeacht de kracht ervan. Waar mensen samenkomen of samen iets ondernemen, ontstaat en groeit de sociale basis. We streven naar een sterke en veerkrachtige samenleving waarin inwoners prettig samenleven, gezond en vitaal zijn, betrokken zijn, naar elkaar omkijken en ondersteuning bieden aan elkaar. Waarbij de ondersteuning die men aan elkaar biedt zoveel als mogelijk de inzet van formele zorg voorkomt.

1.2 Visie als startpunt

Deze visie is het startpunt voor ons om de sociale basis de komende jaren samen met onze partners en inwoners door te ontwikkelen. Deze visie start met de beschrijving van de sociale basis in de gemeente Meppel. Daarna staan de ontwikkelingen en het toenemende belang van een sterke sociale basis in de gemeente Meppel beschreven. Vervolgens is deze visie opgebouwd uit vier elementen, waarbij we van de bredere ambitie naar de concrete uitwerking toewerken:

- **Ambities** → Wat willen we bereiken?
- **Uitgangspunten** → Welke principes sturen ons handelen?
- **Bouwstenen** → Wat is nodig om dit te realiseren?
- **Implementatieagenda** → Welke eerste stappen zetten we om dit te realiseren?

De implementatieagenda wordt verder uitgewerkt in een implementatieplan. Het implementatieplan stellen we in 2025 samen met de stad op. Daarna volgt de daadwerkelijke doorontwikkeling van de sociale basis.

Deze vier elementen staan in hoofdstuk 4, 5, 6 en 8 beschreven. In hoofdstuk 7 komt het vervolgproces en de monitoring en evaluatie aan bod.

2. De sociale basis in de gemeente Meppel

De gemeente Meppel is een gemeente die volop mogelijkheden biedt om te wonen, te werken en te ontspannen, wat bijdraagt aan een gevoel van diep geluk[1]. Dit komt mede door het DNA van de Meppelers, waar gastvrijheid, meedoen en altijd kansen zien onderdeel van is[2]. De gemeente Meppel staat bekend om haar sterke verenigingsleven en een rijk aanbod aan activiteiten, waardoor er altijd iets te beleven is. We zijn dan ook trots op de sociale basis die al aanwezig is in de gemeente Meppel. We streven ernaar de sociale basis verder te ontwikkelen en te versterken door verbindingen te leggen tussen partijen, initiatieven te stimuleren en (meer) basisvoorzieningen te ondersteunen. Hierbij erkennen we dat de kracht uit de gemeenschap zelf komt en dat de sociale basis niet 'van ons' is, maar van de Meppelers zelf.

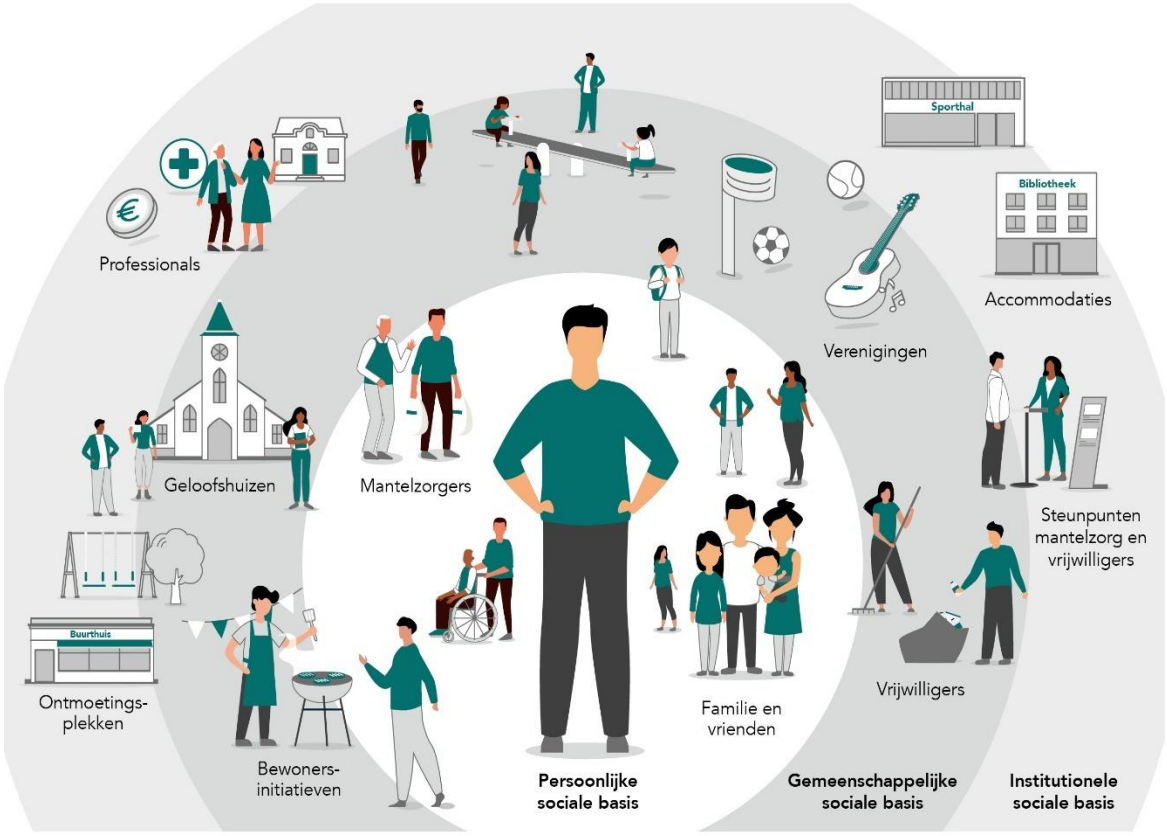
De sociale basis in de gemeente Meppel is in te delen in drie lagen[3]:

1. Persoonlijke sociale basis: Dit betreft de directe relaties van de inwoner, zoals familie, vrienden en naasten. Inwoners kunnen binnen deze sfeer hulp vragen of geven, maar ook ideeën of initiatieven delen. Het gaat hier vaak om persoonlijke betrokkenheid, zoals het mantelzorgen voor een familielid.
2. Gemeenschappelijke sociale basis: Inwoners maken deel uit van diverse gemeenschappen, zowel formele als informele netwerken. Dit zijn bijvoorbeeld lidmaatschappen van verenigingen of deelname aan informele groepen, zoals een wandelclub. Ook vrijwilligerswerk valt hieronder. Dit gebeurt op verschillende plekken, zoals in buurthuizen, op sportclubs, in parken of zelfs online.
3. Institutionele sociale basis: Dit betreft de meer formele structuren en voorzieningen die inwoners ondersteunen. Denk aan instellingen zoals buurthuizen, bibliotheken en gezondheidscentra, maar ook aan collectieve diensten. In deze sfeer spelen professionele krachten, zoals sociaal werkers, wijkverpleegkundigen,

---

[1] Verwijzing naar Citymarketing Meppel diep geluk.
[2] Meppeler Koers.
[3] Movisie en Verwey-Jonker Instituut. (2024). De sociale basis versterken, investeren in de toekomst.

onderwijsmedewerkers en wijkagenten, een belangrijke rol in het ondersteunen van de sociale basis en het welzijn van de gemeenschap.

Figuur 1. Drie lagen in de sociale basis*. De afbeelding toont de drie lagen van de sociale basis. In het midden staat de persoonlijke sociale basis, met mantelzorgers en directe relaties. Daaromheen de gemeenschappelijke sociale basis, waar vrijwilligers, bewonersinitiatieven en verenigingen samenkomen. De buitenste rand is de institutionele sociale basis, met professionele steunpunten en accommodaties. De lagen zijn met elkaar verbonden en tonen hoe samenwerking en ondersteuning de sociale basis versterken.*

Het overzicht van het aanbod van voorzieningen, activiteiten en partijen in de sociale basis in de gemeente Meppel (peildatum 5 november 2024) is als apart document toegevoegd aan deze visie. Zoals eerder genoemd heeft de gemeente Meppel een rijk aanbod aan partijen en voorzieningen en gebeurt er al veel in de sociale basis. In de onderstaande tabel wordt een samenvatting gegeven van de verschillende soorten voorzieningen, activiteiten en partijen die deel uitmaken van de sociale basis. Voor het volledige overzicht verwijzen wij

naar het bijgevoegde document. Het overzicht is voorgelegd aan de wijkplatformen om te valideren of er elementen ontbreken, ondanks dat is het mogelijk dat er voorzieningen, activiteiten en partijen zijn die niet zijn opgenomen in het overzicht.

Tabel 1. Aantallen partijen, voorzieningen en activiteiten in de sociale basis per soort

Soort	**Aantal partijen**	**Aantal voorzieningen**	**Aantal activiteiten**
Algemene zorg en welzijn	38	37	13
Overige zorg en ondersteuning	28	10	7
Sport en bewegen	63	8	13
Minima en armoedebestrijding	17	19	8
Kunst en cultuur	12	7	11
Jeugd en opvoeding	11	10	-
Huishoudelijke ondersteuning	10	6	-
Clientondersteuning	2	-	-
Vluchtelingen en re-integratie	2	-	-
Onderwijs	1	-	2
Mobiliteit en hulpmiddelen	1	11	-
Totaal	**187**	**108**	**54**

Voorbeelden van initiatieven in de sociale basis in de gemeente Meppel

Pumptrack Oosterboer

Twee basisschoolleerlingen kwamen een aantal jaar geleden met het idee om een pumptrack te realiseren voor jongeren. Deze twee leerlingen hebben samen met hun ouders handtekeningen ingezameld in de wijk om hun burgerinitiatief kracht bij te zetten en de aandacht te vestigen op het belang van meer speelruimte voor de oudere jeugd in de Oosterboer. In oktober 2021 presenteerden ze hun plan aan de gemeenteraad, die unaniem met het plan instemde. Een jaar later werd hun droom werkelijkheid. In het Ringpark in Oosterboer ligt sinds 2022 een geasfalteerde pumptrack, waar jongeren kunnen (cross)fietsen en skaten. De realisatie van dit project laat zien hoe samenwerking tussen inwoners en gemeente kan leiden tot een waardevolle toevoeging aan de openbare ruimte en de sociale basis.

Dorpshuis De Schalle

Dorpshuis De Schalle is een belangrijke ontmoetingsplek in Nijeveen. Met elf multifunctionele zalen biedt het onderdak aan vrijwel alle lokale verenigingen en groeperingen. Daarnaast worden er activiteiten georganiseerd voor verschillende doelgroepen, waaronder jongeren. De Schalle speelt een centrale rol in het sociale en culturele leven van het dorp en bevordert de verbondenheid en saamhorigheid onder de inwoners.

Geldloket Meppel

Het Geldloket Meppel is één centrale plek waar inwoners terecht kunnen met (eenvoudige) financiële vragen en vragen op andere leefgebieden (zorg, wonen en welzijn). Het Geldloket is gevestigd in de Bibliotheek van Meppel. Inwoners worden geholpen door vrijwilligers en/of professionals. Het Geldloket wordt als laagdrempelig ervaren en inwoners weten de weg naar het Geldloket goed te vinden. Het Geldloket is een voorbeeld van een voorziening in de sociale basis waarin verschillende partijen met elkaar samenwerken.

Odensehuis Meppel

In het Odensehuis kunnen inwoners met geheugenproblemen en (beginnende) dementie op elk door hen gekozen moment binnenlopen. Dit vrije inloophuis (ontmoetingsplek) wordt niet alleen voor hen georganiseerd, maar ook voor hun naasten. Het Odensehuis geeft aandacht aan de eerste fase van dementie waarin mensen nog vitaal zijn. Mensen met een beginnende of jonge dementie zijn veelal nog actief en willen zo lang mogelijk een zinvolle bijdrage leveren aan de samenleving.

3. Ontwikkelingen en toenemend belang van de sociale basis

Verschillende maatschappelijke en demografische ontwikkelingen laten het belang van een sterke sociale basis zien. Dit zijn de volgende ontwikkelingen:

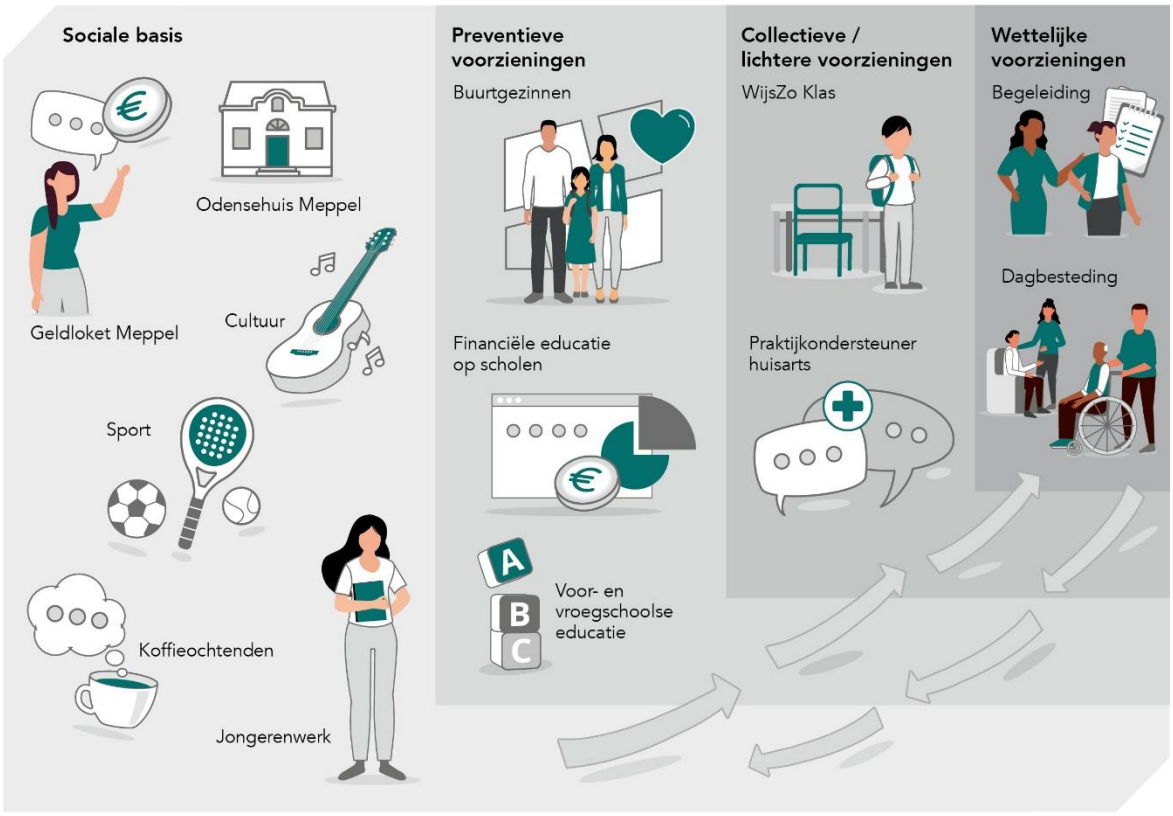
- **Vergrijzing van de bevolking:** De bevolking veroudert, waardoor meer mensen zorg en ondersteuning nodig hebben. Dit zorgt voor extra druk op het zorgstelsel en benadrukt de noodzaak van een sterke sociale basis, bijvoorbeeld door informele zorg en het ondersteunen van ouderen in hun eigen omgeving.
- **Krapte op de arbeidsmarkt:** Door krapte op de arbeidsmarkt, vooral in de zorg, staat de toegankelijkheid en de kwaliteit van de zorg onder druk. Dit maakt een sterke sociale basis waarin informele ondersteuning en toegankelijke basisvoorzieningen worden aangeboden noodzakelijk.
- **Veranderende gezinssamenstelling:** Er is een trend naar kleinere gezinnen, samengestelde gezinnen en een toenemend aantal eenpersoonshuishoudens. Dit vergroot de behoefte aan een sterke sociale basis met toegankelijke en kwalitatief hoogwaardige basisvoorzieningen en activiteiten, omdat mensen minder snel kunnen terugvallen op familie.
- **Toenemende eenzaamheid:** Steeds meer mensen, jong en oud, ervaren eenzaamheid. Dit heeft invloed op de mentale en fysieke gezondheid. Een sterke sociale basis helpt om verbinding en sociale cohesie te bevorderen.
- **Toenemende diversiteit:** De samenleving wordt steeds gevarieerder en daarmee wordt het creëren van gelijke kansen voor gezondheid en welzijn urgenter. Wat vraagt om een sterke sociale basis die inclusiviteit bevordert en sociale cohesie versterkt.

  Door bovengenoemde ontwikkelingen groeit in zowel het sociaal domein als de zorg het besef dat het voorkomen of stabiliseren van problemen effectiever en duurzamer is dan achteraf ingrijpen. Daarom is er landelijk een beweging naar de voorkant nodig om het welzijn van inwoners te bevorderen en ervoor te zorgen dat iedereen ook in de toekomst de juiste ondersteuning krijgt.

3.1 De duurzame beweging naar de voorkant: preventie

Ook in de gemeente Meppel willen we de beweging naar de voorkant maken. De duurzame beweging naar de voorkant is gericht op preventie. Preventie in het sociaal domein richt zich op het voorkomen van problemen of, als ze zich voordoen, ze te verkleinen of leefbaar te maken. Dit draagt bij aan gezondere, zelfredzamere en veerkrachtigere inwoners die (beter) kunnen meedoen in de samenleving. Daarnaast helpt een goed preventiebeleid om gezondheidsverschillen te verkleinen en zorgkosten te beheersen.

De sociale basis speelt een centrale rol in de duurzame beweging naar de voorkant. Door de sociale basis door te ontwikkelen versterken we preventie. De sociale basis vormt daarbij de eerste lijn van ondersteuning, waarbij we bij lichte zorg- en ondersteuningsvragen eerst zoeken naar (collectieve) oplossingen binnen de voorzieningen en activiteiten in de sociale basis om te voorkomen dat inwoners onnodig in formele en intensieve zorgtrajecten terecht komen. Dit kan bijvoorbeeld door het faciliteren en stimuleren van bewonersinitiatieven, het mogelijk maken van onderlinge ontmoeting via bijvoorbeeld dorps- en buurthuizen en door het aanbod aan toegankelijke, kwalitatief hoogwaardige basisvoorzieningen in de sociale basis uit te breiden. Ook kijken we hoe de sociale basis kan bijdragen aan het afschalen van zorg, bijvoorbeeld door het bieden van nazorg of het aanpakken van de onderliggende oorzaken van zorgvragen.

Figuur 2. De beweging naar de voorkant in de gemeente Meppel. *De afbeelding toont verschillende lagen die de opbouw van de sociale basis en zorgvoorzieningen weergeven. Links bevindt zich de sociale basis, met laagdrempelige activiteiten zoals jongerenwerk, sport en koffiebijeenkomsten. Daarnaast liggen de preventieve voorzieningen, zoals buurtgezinnen en trainingen. Vervolgens volgen de collectieve/lichtere voorzieningen, waaronder praktijkondersteuning bij huisartsen en educatieve programma's. Rechts staan de wettelijke voorzieningen, zoals Wmo en jeugdzorg. Pijlen geven de beweging aan van de formele zorg naar preventieve voorzieningen en sociale basis, oftewel de beweging naar de voorkant.*

3.2 Landelijke zorgakkoorden: IZA en GALA

Er zijn landelijk afspraken gemaakt om gezondheidsverschillen te verkleinen en zorgkosten te beheersen door in te zetten op preventie. Gezondheidsverschillen verwijzen naar de ongelijkheid in gezondheid tussen verschillende groepen mensen. Er zijn aanzienlijke verschillen in levensverwachting, ervaren gezondheid en de kans op ziektes. Ze ontstaan door een combinatie van biologische, sociale, economische en omgevingsfactoren.

Deze landelijke afspraken zijn vastgelegd in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). Beide akkoorden benadrukken het belang van een sterke sociale basis als essentieel onderdeel van een toekomstbestendig zorgstelsel. In onderstaande tabellen staat meer informatie over het GALA en IZA.

Tabel 2. Doelen en afspraken in het Integraal Zorg Akkoord (IZA)

Integraal Zorg Akkoord (IZA)	
Doel	Het verbeteren van de zorg door samenwerking tussen zorgaanbieders, zorgverzekeraars en gemeenten en het versterken van de kwaliteit en toegankelijkheid van zorg.
Opgesteld door	Het ministerie van VWS, zorgverzekeraars, zorgaanbieders en gemeenten.
Afspraken	• Verbeteren van de zorgstructuur en samenwerking tussen zorgverleners. • Investeren in preventie, integrale zorg en het bevorderen van zorg in de juiste setting. • Zorgen voor een duurzaam zorgsysteem met oog voor de stijgende zorgvraag.

Tabel 3. Doelen en afspraken in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	
Doel	Bevorderen van een gezonder en actiever leven voor alle inwoners door preventie, gezondheidspromotie en het bevorderen van een gezonde leefomgeving.
Opgesteld door	Het ministerie van VWS, VNG en andere relevante partners zoals gezondheidsorganisaties en zorgaanbieders.
Afspraken	• Afspraken over het bevorderen van gezond gedrag zowel mentaal als fysiek. • Stimuleren van samenwerking tussen gemeenten, zorgorganisaties en andere partijen voor een gezonder leven. • Versterken van de sociale basis en creëren van zorgzame gemeenschappen door informele zorg, sociale netwerken en zelfredzaamheid, zodat inwoners beter ondersteund worden bij het behouden van een gezond leven. • Aandacht voor kwetsbare groepen in de samenleving en het verkleinen van gezondheidsverschillen.

3.3 Conclusie: de onmisbare rol van de sociale basis in een houdbaar zorgstelsel

Zonder de inzet op preventie met daarin een centrale rol voor de sociale basis, dreigt ons zorgstelsel niet houdbaar te zijn. Dit geldt zowel op landelijk niveau als in onze eigen gemeente. Om de druk op de formele zorg te verlichten is het van belang dat we de sociale basis doorontwikkelen, waarbij we inzetten op:

- Lokale betrokkenheid, zoals het organiseren van buurtactiviteiten.
- Uitbreiden van het aanbod aan vrij toegankelijke voorzieningen en kwalitatief hoogwaardige (basis)voorzieningen en collectieve activiteiten, zodat meer inwoners daar een oplossing kunnen vinden voor hun zorg- en ondersteuningsvragen.
- Ondersteunen van elkaar in dagelijkse behoeften, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk of mantelzorg.

4. Ambities

We streven naar een veerkrachtige samenleving met een sterke sociale basis. Een sociale basis die zelf- en samenredzaamheid, het welzijn en de gezondheid van onze inwoners bevordert en duurzame ondersteuning biedt aan onze inwoners. Duurzame ondersteuning die zoveel als mogelijk voorkomt dat formele zorg voor de vragen en problemen van inwoners ingezet moet worden.

4.1 Onze ambities

Op basis van deze visie formuleren we vier integrale ambities:

- Inwoners voelen zich verbonden met elkaar en dragen bij aan de gemeenschap.
- Inwoners hebben de regie over hun eigen welzijn en zijn geactiveerd om daar zelf stappen in te zetten.
- Inwoners zijn veerkrachtig en kunnen zoveel mogelijk zelf problemen voorkomen of oplossen.
- Inwoners hebben toegang tot laagdrempelige en vroegtijdige hulp en voorzieningen.

Het realiseren van deze ambities creëert een sterke sociale basis met een zorgzame gemeenschap waarbij het onze inwoners lukt een goed leven te leiden, waarbij ze zowel voor zichzelf als voor anderen kunnen zorgen. Ook zijn ze in staat om obstakels in het leven zelf op te lossen of te voorkomen dat deze obstakels uitgroeien tot problemen.

4.2 Regie en veranderwensen van inwoners staan voorop

Om onze ambities te realiseren, is het essentieel te erkennen dat we als gemeente niet alles kunnen oplossen. Inwoners zijn zelf aan zet bij het vormgeven van hun leven en spelen een cruciale rol in het behalen van deze ambities. Dit betekent dat zij de ruimte en ondersteuning krijgen om regie te nemen over hun eigen welzijn en ontwikkeling. De veranderwensen van inwoners staan daarbij centraal: beleid en ondersteuning moeten aansluiten op wat zij zelf nodig en belangrijk vinden. Dit vraagt om een gemeente die faciliteert, stimuleert en verbindt in plaats van overneemt. Door inwoners samen met andere partijen in de sociale basis te

versterken in hun eigen kracht en hen tijdig de juiste hulpmiddelen en kansen te bieden, bouwen we samen aan een sterke sociale basis. Die ook duurzaam en gedragen is door de gemeenschap zelf.

4.3 Brede benadering van de sociale basis

Vanuit onze faciliterende, stimulerende en verbindende rol kiezen we voor een brede benadering van de sociale basis om deze ambities te realiseren. Onder de brede sociale basis vallen naast sociale netwerken en vrij toegankelijke activiteiten en voorzieningen ook andere domeinen die hieraan bijdragen, zoals de openbare ruimte en de zorg. Zo kan de inrichting van de openbare ruimte de sociale basis versterken door het creëren van ontmoetingsplekken. Omdat deze ontmoetingsplekken de sociale interactie en gemeenschapsvorming bevorderen (ambitie 1).

Door te kiezen voor deze brede benadering van de sociale basis voorkomen we dat beleid gefragmenteerd raakt. Het bevordert samenwerking tussen verschillende domeinen en zorgt voor een samenhangend geheel.

5. Richtinggevende uitgangspunten

Om onze vier ambities te realiseren, stellen we zes uitgangspunten centraal die richting geven aan de keuzes rondom de sociale basis. Deze uitgangspunten sturen ons handelen bij de doorontwikkeling van de sociale basis. Daarnaast sluiten de uitgangspunten aan bij de positieve effecten van de sociale basis. Zoals eerder beschreven ligt de kracht van de sociale basis in de mogelijkheid voor inwoners om elkaar te ontmoeten, ondersteunen, samenkomen en samen te ontspannen. Wanneer deze kansen aanwezig zijn, ontstaat een sterke sociale basis met hechte sociale cohesie. Dit zorgt voor een reeks positieve effecten, namelijk:

- Ontmoeting en erbij horen.
- Ontplooiing, zingeving en vertrouwen.
- Ondersteuning, steun en hulp.
- Ontspanning en plezier.
- Eigenaarschap, zeggenschap en eigen regie[4].

De uitgangspunten zijn tot stand gekomen op basis van gesprekken met inwoners, vrijwilligers, maatschappelijke organisaties, verenigingen en de gemeenteraad.

5.1 De gemeenschap staat centraal

In de gemeente Meppel geloven we in de kracht van onze inwoners. We werken in de gemeente Meppel met de doorontwikkeling van de sociale basis dan ook vanuit de kracht van de gemeenschap. Samen met onze inwoners kijken, denken en doen we wat er nodig is om het welzijn van inwoners te verbeteren. De leefwereld van onze inwoners is leidend: we zien inwoners als waardevolle deelnemers aan de samenleving. We benutten hun ervaringskennis en sluiten aan bij het karakter en tempo van wijken en dorpen.

[4] Movisie en Verwey-Jonker Instituut. (2024). De sociale basis versterken, investeren in de toekomst.

Gemeenschapsgericht werken vraagt om een gemeente die luistert, in gesprek gaat en flexibel inspeelt op lokale behoeften. We erkennen wat inwoners zelf kunnen doen en geven hen zeggenschap. Door zeggenschap te geven, ontstaat eigenaarschap. Dit betekent niet dat we als gemeente hier niks in doen. We stimuleren samenwerking tussen inwoners, vrijwilligers en professionals, zodat de gemeenschap zich kan ontwikkelen. Initiatieven, activiteiten en voorzieningen die bijdragen aan het welzijn en de verbinding in een wijk of dorp ondersteunen we waar nodig.

In de gemeente Meppel bouwen we daarmee aan een sociale basis waarin iedereen kan bijdragen, gehoord wordt en zich gesteund voelt. Zo versterken we samen onze wijken, dorpen en buurten, met oog voor wat Meppelers zelf kunnen én waar ondersteuning nodig is.

5.2 Samenwerken in de wijk en dorp

Elke wijk of dorp in de gemeente Meppel heeft zijn eigen unieke karakter. In de doorontwikkeling van de sociale basis houden we rekening met de specifieke kenmerken en behoeften binnen elke wijk of dorp. Het wijk- en dorpsgericht werken speelt hierin een belangrijke rol. Door wijk- en dorpsgericht te werken spelen we als gemeente beter in op de wensen en behoeften van inwoners, partijen en initiatieven in de wijk of dorp.

Het programma Wijk- en Dorpsgericht werken (WDW) gaat samen met verschillende betrokkenen in de wijk of dorp, wijk- en dorpsagenda’s opstellen. Deze wijk- en dorpsagenda’s worden opgesteld aan de hand van wijkanalyses. Met de wijkanalyses brengen we per wijk en dorp de specifieke behoeften op sociaal, fysiek en veiligheidsvlak in kaart. Dit doen we door het verzamelen van data, het ophalen van input van partners, het meenemen van de opgaves binnen onze gemeente en het ophalen van de behoeften en ervaringen van inwoners. Op basis van de wijkanalyse kunnen we aanvullende behoeften voor de sociale basis per wijk of dorp vaststellen die we gebruiken voor de doorontwikkeling van de sociale basis.

De invulling van deze aanvullende behoeften komt bovenop het basale welzijnswerk dat in iedere wijk of ieder dorp aanwezig is. Dit betekent dat alle vormen van sociaal werk: opbouwwerk, maatschappelijk werk, schoolmaatschappelijk werk, jongerenwerk en

ouderenwerk, laagdrempelig beschikbaar en zichtbaar aanwezig zijn in iedere wijk of ieder dorp van de gemeente. Deze basisinfrastructuur vormt een randvoorwaarde voor preventie, ontmoeting en tijdige ondersteuning en moet afgestemd zijn op de specifieke kenmerken en behoeften van het gebied.

5.3 De sociale basis is toegankelijk en zichtbaar

Om een toegankelijke en zichtbare sociale basis te realiseren, is het noodzakelijk dat we samen met lokale partners actief aanwezig zijn op de plekken waar inwoners elkaar ontmoeten en samenkomen. Bij de doorontwikkeling richten we ons specifiek op inwoners in een kwetsbare positie, een doelgroep die momenteel onvoldoende bereikt wordt door zowel onze partners als door onszelf. Daarnaast is het belangrijk dat er voldoende toegankelijke basisvoorzieningen in de wijk beschikbaar zijn, zodat iedereen de kans krijgt om deel te nemen aan de gemeenschap. Toegankelijkheid betekent hierbij niet alleen fysieke bereikbaarheid, maar ook beschikbaarheid (bijvoorbeeld ruime openingstijden) en inclusiviteit (bijvoorbeeld een rolstoeltoegankelijk toilet)[5].

Ook toegankelijke informatie over de sociale basis is een aandachtspunt in de doorontwikkeling van de sociale basis. Met als doel de zichtbaarheid van alle activiteiten en voorzieningen voor onze inwoners te verbeteren. Op dit moment is de informatie versnipperd, wat deels onvermijdelijk is door de omvang en veranderlijkheid van de sociale basis. Toch streven we ernaar de informatie beter te laten aansluiten op de behoeften van zowel inwoners als partners en informatie over de sociale basis zo goed als mogelijk te borgen.

[5] VN verdrag inzake de rechten van personen met een handicap: wetten.nl - Regeling - Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap - BWBV0004045

5.4 Formele zorg en de sociale basis versterken en complementeren elkaar

Het is belangrijk dat de formele zorg en de sociale basis elkaar versterken en complementeren om ervoor te zorgen dat inwoners de juiste ondersteuning op de juiste plek krijgen. Op dit moment maakt een deel van de inwoners gebruik van formele zorg, terwijl zij in sommige gevallen ook geholpen kunnen worden door de voorzieningen in de sociale basis. Voor een effectieve ondersteuning moeten de activiteiten en voorzieningen in de sociale basis echter goed aansluiten op de geboden zorg. Daarnaast wanneer formele zorg nodig is, kan de sociale basis deze zorg aanvullen of versterken. Ziekte of bepaald gedrag wordt namelijk niet alleen beïnvloed of opgelost door zorg, de omgeving speelt ook een belangrijke rol. Zo kunnen ziekte of bepaald gedrag, naast een medische behandeling, ook aangepakt worden door deelname aan (beweeg)activiteiten binnen de sociale basis. Daarom zoeken we in de doorontwikkeling van de sociale basis naar collectieve en gemeenschapsgerichte oplossingen die bijdragen aan herstel, welzijn en zelfredzaamheid. Zo ontstaat een samenspel tussen professionele zorg en de sociale omgeving, waardoor ondersteuning effectiever wordt.

De sociale basis en formele zorg vullen elkaar aan: samen bevorderen zij een beweging naar de voorkant, waarin preventie, betrokkenheid, wederkerigheid en duurzame ondersteuning hand in hand gaan. We verwachten dat zorgaanbieders actief meegaan in deze beweging, door het stimuleren van preventie in de contractering en financiering en de samenwerking tussen zorg en het sociaal domein te verbeteren. Dit stelt eisen aan de werkwijze van zorgaanbieders. Bijvoorbeeld door, waar mogelijk, dat zorgwerkers richting inwoners toewerken naar een bredere inzet van de sociale basis. Zodat inwoners niet langer (volledig) afhankelijk zijn van formele en geïndiceerde zorg.

5.5 De inrichting van de leefomgeving stimuleert de sociale basis

Iedereen moet de kans krijgen om actief mee te doen in de samenleving. De leefomgeving speelt hierbij een cruciale rol. In de doorontwikkeling van de sociale basis dient er aandacht

te zijn voor voorzieningen en mogelijkheden in de openbare ruimte die uitnodigen tot contact, beweging, ontspanning en ontmoeting. Ontmoetingsplekken zijn hierbij het hart van het sociale weefsel in de wijk. Zoals we in de Omgevingsvisie al aangaven is het soms slim om verschillende voorzieningen te combineren. Zo ontstaat er meer ontmoeting, is er sprake van duurzaam ruimtegebruik en wordt een efficiënte bedrijfsvoering mogelijk. Tegelijk ontstaat er flexibiliteit om in te spelen op nieuwe behoeften van de gemeenschap. Deze behoeften en daarmee de ontmoetingsplekken kunnen per wijk verschillen. Voorbeelden van ontmoetingsplekken zijn:

- Speeltuinen.
- Wijkcentra en dorpshuizen.
- Culturele en maatschappelijke centra.

Sommige van deze ontmoetingsplekken vereisen huisvesting, wat een gezamenlijke inspanning van ons en onze partners vraagt om deze te realiseren. Bovendien is het essentieel dat de gemeenschap actief betrokken wordt bij het maken van keuzes voor de inrichting van de openbare ruimte. Hierdoor kunnen we beter inspelen op de (sociale) behoeften van inwoners en een leefomgeving creëren die de gezondheid en het welzijn van onze inwoners bevordert.

5.6 Sturen op integrale samenwerking in de sociale basis

Uit de gesprekken blijkt dat er volop kansen liggen om de samenwerking in de sociale basis in de gemeente Meppel verder te versterken. Door partijen beter met elkaar te verbinden en elkaars aanbod inzichtelijker te maken, kunnen we efficiënter werken en meer impact realiseren. We zetten daarom nog sterker in op een integrale samenwerking, waarbij we rollen en verantwoordelijkheden helder in beeld brengen. Gelukkig zijn er al mooie voorbeelden in onze gemeente, zoals Kansrijke Start Meppel en het programma Dementievriendelijk.

In de doorontwikkeling van de sociale basis is een betere samenhang tussen alle activiteiten en voorzieningen nodig. Immers: op zichzelf staande succesvolle activiteiten en voorzieningen kunnen samen elkaar juist tegenwerken in de realisatie van onze vier

ambities. Bovendien draagt een integrale samenwerking bij aan het tegengaan van overlap en versnippering.

6. Bouwstenen van de sociale basis

Om onze vier ambities (genoemd in hoofdstuk 4) te realiseren is het belangrijk om in te zetten op de bouwstenen van de sociale basis. Movisie en Verwey-Jonker Instituut hebben tien bouwstenen om de sociale basis te versterken geformuleerd[6]. Deze bouwstenen geven aan op welke gebieden (extra) inzet nodig is om de sociale basis verder te ontwikkelen. De tien bouwstenen zijn:

1. Bestaanszekerheid.
2. Financiering (voorspelbaar, regelluw, ontschot).
3. Samenwerken vanuit gelijkwaardigheid.
4. Eigenaarschap, zeggenschap en eigen regie.
5. Ruimte en plekken.
6. Responsiviteit.
7. (onder)steunen van mantelzorg.
8. Steun en ruimte voor vrijwillige inzet.
9. Versterken inclusie.
10. Mensen vragen en uitnodigen.

De tien bouwstenen verschillen qua thematiek, maar vormen samen de essentiële ingrediënten voor een sterke sociale basis en daarmee het realiseren van onze vier ambities. Net zoals een huis niet stevig kan staan zonder alle bouwstenen, geldt dit ook voor een sterke sociale basis. Selectieve keuzes maken is daarom niet verstandig. Gelukkig is er al een sociale basis aanwezig en wordt er ook al veel gedaan in de gemeente Meppel om deze te versterken. Dit betekent dat niet op alle bouwstenen evenveel inzet nodig zal zijn in de doorontwikkeling van de sociale basis. Door deze bouwstenen te benoemen, maken we zichtbaar wat we nog meer en beter kunnen doen in de gemeente Meppel[7].

---

[6] Movisie en Verwey-Jonker Instituut. (2024). De sociale basis versterken, investeren in de toekomst.
[7] Meer informatie over de bouwstenen van Movisie en Verwey-Jonker Instituut staan hier beschreven: Sociale basis versterken, investeren in de toekomst - Verwey-Jonker Instituut.

6.1 Uitwerking bouwstenen sociale basis

Tijdens het proces in het ontwikkelen van deze visie is input verzameld bij inwoners, maatschappelijke organisaties, vrijwilligersorganisaties, verenigingen, bewonersinitiatieven, belangenorganisaties, ervaringsdeskundigen en bij consulenten, wijkregisseurs en beleidsadviseurs in onze gemeente. Daarbij is geïnventariseerd wat zij belangrijk vinden en welke behoeften zij hebben voor de verschillende bouwstenen. Dit is soms gericht per specifieke bouwsteen uitgevraagd en soms meer in algemene termen besproken.

In deze paragraaf staat per bouwsteen kort weergegeven wat de essentie ervan is, de aandachtspunten die door de vrijwilligers, professionals en inwoners zijn meegegeven en wat onze doelen voor 2030 zijn. De doelen die zijn geformuleerd, zijn strategisch van aard. Ook sluiten de doelen aan bij bestaande doelstellingen in andere beleidsdocumenten (zoals de Omgevingsvisie en Jeugdnota) of worden ze nog verder uitgewerkt in specifieke beleidsplannen.

1. Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid is cruciaal voor individuen om zich vrijwillig in te zetten en om zorg te dragen voor anderen. Het vermindert chronische stress en bevordert een gezonde sociale interactie.

<u>Inzet op preventie voor financiële bestaanszekerheid</u>
Op dit moment ondersteunen veel organisaties in de gemeente Meppel inwoners met financiële problemen. Hoewel deze initiatieven waardevol zijn en tijdelijke verlichting bieden, ligt de focus vaak op het bestrijden van de gevolgen in plaats van het voorkomen van de problemen. Professionals, vrijwilligers en inwoners geven aan dat er meer focus moet komen op preventie van financiële problemen, want voorkomen is beter dan genezen.

De inzet op preventie om te voorkomen dat inwoners in financiële problemen belanden is een belangrijke pijler in ons nieuwe armoede en schuldenbeleid en een groeiend onderdeel van onze dienstverlening.

Goede verbinding tussen de fysieke omgeving en de sociale behoeften

Professionals, vrijwilligers en inwoners geven aan dat er een te eenzijdige focus is op de fysieke omgeving bij de (her)ontwikkeling van wijken of openbare ruimte. Momenteel ligt de nadruk bij (her)ontwikkeling op fysieke aspecten zoals huisvesting en mobiliteit, terwijl de sociale behoeften (bijvoorbeeld behoefte voor ontmoeting of gevoel van veiligheid) van inwoners vaak onderbelicht blijven. Andersom geldt hetzelfde. Bevraagde partijen geven aan dat bij sociale (beleids)ontwikkelingen soms de fysieke randvoorwaarden ontbreken die hiervoor nodig zijn.

Met zowel WDW als de integrale ambities en doelen in de Omgevingsvisie zetten we stappen om bij fysieke ontwikkelingen de sociale behoeften meer te betrekken. Zo hanteren we in de Omgevingsvisie het volgende ontwikkelprincipe bij ontwikkelingen: ‘Ontwikkelingen dragen bij aan sociale samenhang, fysieke verbindingen en contactmogelijkheden, vooral in geval van hoogbouw. De openbare ruimte, bestaande en nieuwe voorzieningen dragen bij aan fysieke verbindingen en sociale cohesie, vooral voor kinderen, jongeren en ouderen’.

Doelen:

- In 2030 is er een preventieve aanpak van armoede en problematische schulden;
- In 2030 is er een sterke(re) verbinding tussen het fysieke en sociaal domein;
- In 2030 is er actieve participatie van inwoners, vrijwilligers en professionals bij de (her)ontwikkeling van wijken.

2. Financiering (voorspelbaar, regelluw en ontschot)

Een duurzame en flexibele financiering is noodzakelijk om sociale initiatieven en ondersteuning te waarborgen. Dit stelt organisaties in de sociale basis in staat om adequaat in te spelen op de behoeften van inwoners.

Financiële ruimte voor initiatieven vanuit de sociale basis

Professionals, vrijwilligers en inwoners vinden het belangrijk dat er budget is voor lokale

initiatieven om een zorgzame gemeenschap te creëren. Het budget kan van verschillende bronnen komen, zoals landelijke subsidies of gemeentelijke financiering (bijvoorbeeld in de vorm van een activiteitenfonds). Momenteel ontbreekt het aan een specifiek budget voor (extra) initiatieven vanuit de sociale basis.

Efficiëntere inzet van middelen binnen de sociale basis

Binnen de sociale basis is er regelmatig sprake van overlap tussen initiatieven en voorzieningen, wat kan leiden tot inefficiënt gebruik van middelen. Het is belangrijk om kritisch te kijken naar hoe het beschikbare budget wordt ingezet: Voorkomt het daadwerkelijk problemen, of wordt er dubbel geïnvesteerd zonder extra effect?

Doel:

- In 2030 is er een duurzame en flexibele financiering voor activiteiten, voorzieningen en initiatieven in de sociale basis gecreëerd.

3. Samenwerken vanuit gelijkwaardigheid

Gelijkwaardige samenwerking tussen inwoners, vrijwilligers en professionals bevordert vertrouwen en betrokkenheid. Dit leidt tot betere afstemming van zorg en ondersteuning op de behoeften van de gemeenschap.

Sterke(re) verbindingen tussen partijen in de sociale basis

Partijen in de sociale basis kennen elkaar niet altijd goed of weten niet altijd wat elkaars aanbod is. Door op wijk- en dorpsniveau sterke verbindingen tussen partijen te leggen, ontstaat een netwerk waarin organisaties en initiatieven elkaar beter aanvullen. Dit begint met het faciliteren van ontmoetingen tussen deze partijen. Zo kunnen zij nauwer samenwerken, actief naar elkaar doorverwijzen en hun krachten bundelen, wat de sociale basis als geheel versterkt.

Sterke(re) verbinding tussen de sociale basis en zorg

Net zoals binnen de sociale basis, kennen partijen in de sociale basis en de zorgsector elkaar niet altijd goed. Het organiseren van ontmoetingen tussen partijen in beide sectoren is

een belangrijke stap om elkaar beter te leren kennen en de samenwerking te versterken. Dit draagt bij aan het bieden van de juiste ondersteuning op de juiste plek voor inwoners. Een sterke(re) verbinding tussen de sociale basis en de zorgsector heeft ook tot gevolg dat partijen (vaker) naar elkaar doorverwijzen en dat het aanbod van voorzieningen en activiteiten (beter) op elkaar worden afgestemd.

Een grote(re) rol voor partijen die inwoners in kwetsbare posities zien

Partijen in de sociale basis (zoals organisaties met professionele krachten en de gemeente) kunnen niet overal aanwezig zijn. Daardoor bereiken zij niet alle doelgroepen in een kwetsbare positie. Volgens vrijwilligers, professionals en inwoners ligt hier een kans: samenwerken met partijen in de sociale basis die deze doelgroepen vaak zien (bijvoorbeeld de wijkagent of kapper). Door de krachten met deze partijen te bundelen kunnen signalen doorgegeven worden en inwoners doorverwezen worden naar de juiste organisaties binnen de sociale basis.

Vakmanschap essentieel voor kwaliteit in de sociale basis

Vrijwilligers, professionals en inwoners vinden vakmanschap essentieel om de kwaliteit van ondersteuning in de sociale basis te garanderen. Zowel vrijwilligers als professionals in de sociale basis moeten beschikken over de juiste kennis en vaardigheden om hun werk effectief en met vertrouwen uit te voeren. Partijen in de sociale basis weten zelf het beste wat nodig is om hun werk effectief en met vertrouwen uit te voeren. Indien ontwikkeling op nieuwe terreinen nodig is, dan faciliteren we dit.

Het breed uitdragen van de beweging naar de voorkant

Het uitdragen van de beweging naar de voorkant (preventie) is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de sociale basis, de zorgsector en de gemeente. Alle betrokken partijen moeten niet alleen beseffen, maar ook actief handelen naar het principe dat lichte en kleine ondersteuningsvragen eerst binnen de sociale basis worden opgepakt voordat formele zorg wordt ingeschakeld, in de gevallen waar dat kan. Dit vraagt om een cultuurverandering voor sommige partijen: de focus moet verschuiven van zorg als startpunt naar ondersteuning in de sociale basis, in de gevallen waar dat kan. Iedereen speelt hierin een rol om deze boodschap breed uit te dragen en een duurzame verandering in denken en handelen te

realiseren. Bovendien vraagt dit om flexibiliteit van partijen: om te schakelen van lichte naar zwaardere ondersteuning en andersom indien nodig.

Doelen:

- In 2030 is er een nauwe samenwerking tussen partijen in en rondom de sociale basis;
- In 2030 is de focus in onze gemeente verschoven van zorg als startpunt naar ondersteuning in de sociale basis, in de gevallen waar dat kan. Alle betrokken partijen handelen dan gezamenlijk en structureel vanuit deze benadering.

4. Eigenaarschap, zeggenschap en eigen regie

Samenwerken met ervaringsdeskundigen op een gelijkwaardige basis versterkt de sociale samenhang en maakt ondersteuning effectiever. Door hun kennis en inzichten te benutten, sluiten hulp en voorzieningen beter aan bij de leefwereld van inwoners. Dit bevordert eigenaarschap, stimuleert zelfregie en draagt bij aan een gemeenschap waarin iedereen zich gehoord en gewaardeerd voelt.

Burgerparticipatie

De sociale basis is van de gemeenschap zelf. Daarom is het essentieel om de gemeenschap actief te betrekken in de doorontwikkeling van de sociale basis. In plaats van enkel voor de samenleving te werken, willen we nadrukkelijk mét de samenleving samenwerken. Deze benadering sluit aan bij ons participatiebeleid, de Meppeler Koers en het coalitieakkoord 2022-2026, waarin de inzet op een nauwe(re) samenwerking met inwoners en andere betrokken partijen een belangrijke pijler is. Door in gesprek te gaan met de gemeenschap, versterken we de sociale basis en zorgen we ervoor dat activiteiten en voorzieningen beter aansluiten bij de behoeften en inzichten van inwoners.

Samenwerking met ervaringsdeskundigen

Vrijwilligers, professionals en inwoners onderstrepen het belang van het betrekken van ervaringsdeskundigen in het versterken van eigenaarschap, zeggenschap en zelfregie van

inwoners. Hun persoonlijke ervaringen bieden waardevolle inzichten die helpen de ondersteuning beter af te stemmen op de werkelijke behoeften van de gemeenschap. Door ervaringsdeskundigen in te zetten bij maatschappelijke organisaties in de sociale basis, voelen inwoners zich (meer) gehoord en worden ze (meer) gestimuleerd om meer regie over hun eigen leven te nemen. Tegelijkertijd is het belangrijk te erkennen dat deze samenwerking niet vanzelfsprekend is en niet zonder investering komt. Het vraagt om gerichte begeleiding en een eerlijke vergoeding voor de inzet van ervaringsdeskundigen.

Doel:

- In 2030 is er actieve betrokkenheid van inwoners in de gemeenschap.

5. Beschikbaarheid ruimte en plekken

Toegang tot fysieke ruimtes en plekken is essentieel voor sociale interactie en gemeenschapsvorming. Dit bevordert ontmoetingen en samenwerking tussen inwoners.

Ontmoetingplekken creëren, faciliteren en in stand houden

Toegankelijke en geschikte ontmoetingsplekken in de wijk of dorp zijn onmisbaar voor een sterke sociale basis in Meppel[8]. Deze plekken bieden inwoners en partijen de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten. Het ontmoeten van elkaar wordt in de gemeente Meppel als een randvoorwaarde ervaren om zich verbonden met elkaar en de wijk of dorp te voelen en voor het versterken van het gemeenschapsgevoel. Het is daarbij belangrijk dat deze plekken goed aansluiten bij de behoeften van inwoners in de verschillende wijken en dorpen, zodat iedereen zich welkom voelt. Als gemeente spelen wij een cruciale rol in het creëren, faciliteren en in stand houden van deze ontmoetingsplekken. Hoe onze rol er uitziet verschilt en is afhankelijk of we eigenaar zijn van de ontmoetingsplek. In sommige gevallen valt het onder onze eigen verantwoordelijkheid om deze plekken te realiseren, bijvoorbeeld bij de (her)inrichting van wijken (zie bouwsteen ‘bestaanszekerheid’). In andere situaties doen we

[8] Ontwerp Omgevingsvisie gemeente Meppel 2024.

een beroep op de samenleving om ontmoetingsplekken in stand te houden of nieuwe ontmoetingsplekken te (laten) creëren (huisvesting), zoals buurthuizen. De aankomende SHMA brengt (deels) in kaart welke panden en plekken essentieel zijn voor het uitvoeren van ons beleid, zoals in dit geval ontmoetingsplekken.

Efficiënter gebruik van beschikbare ruimtes

In de gemeente Meppel liggen volop kansen om ruimtes beter en efficiënter te benutten. Denk bijvoorbeeld aan een vrijwilligersorganisatie die gebruikmaakt van een ruimte bij een van de vele geloofshuizen of sportverenigingen die onze gemeente rijk is. Partijen in de sociale basis geven aan dat het hierbij belangrijk is om duidelijke informatie te hebben over de beschikbaarheid van ruimtes bij partijen binnen de sociale basis. Daarnaast is het volgens de partijen nodig om bureaucratische obstakels te verminderen, zodat deze ruimtes daadwerkelijk toegankelijk worden voor gezamenlijk gebruik.

Doel:

- In 2030 zijn er toegankelijke en geschikte plekken en ruimtes voor activiteiten en voorzieningen in de wijk of dorp.

6. Responsiviteit

Responsiviteit van organisaties en professionals is noodzakelijk om effectief in te spelen op de behoeften van inwoners. Dit versterkt de relatie tussen de gemeenschap en de zorg- en ondersteuningsstructuren.

Zichtbare organisaties en voorzieningen

Een mogelijkheid om beter aan te sluiten bij de behoeften van de gemeenschap in de gemeente Meppel is door vaker en meer aanwezig te zijn op plekken waar inwoners samenkomen en daar met hen in gesprek te gaan. Dit biedt de kans om te horen wat inwoners belangrijk vinden, wat ze nodig hebben en welke wensen en verlangens ze hebben. Op dit moment zijn niet alle partijen in de sociale basis op de juiste plekken aanwezig.

Taboes doorbreken en schaamte wegnemen met vertrouwde gezichten en sleutelfiguren

Vrijwilligers, professionals en inwoners vinden de inzet van sleutelfiguren in de wijk en vertrouwde gezichten uit het netwerk van inwoners cruciaal, om de behoeften van de inwoners beter te begrijpen en om taboes te doorbreken en schaamte weg te nemen. Zij kunnen als bruggenbouwers fungeren en inwoners begeleiden naar activiteiten of voorzieningen, waardoor de drempel om hulp te zoeken wordt verlaagd. Dit kan bijvoorbeeld door aanwezig te zijn op plekken waar inwoners in kwetsbare posities verkeren, zoals beschreven in de vorige alinea.

Doel:

- In 2030 weten we wat de behoeften, wensen en uitdagingen van de verschillende doelgroepen in onze gemeente zijn en spelen we samen met de maatschappelijke organisaties in de sociale basis hierop in.

7. (Onder)steunen van mantelzorg

Het bieden van adequate ondersteuning aan mantelzorgers is cruciaal voor hun welzijn en effectiviteit. Dit zorgt ervoor dat zij hun zorgtaak kunnen blijven vervullen zonder overbelasting.

Aandacht, waardering en erkenning geven aan de ervaringen van mantelzorgers

Mantelzorgers verdienen (meer) erkenning en ruimte om hun ervaringen te delen. Mantelzorgers spelen namelijk een onmiskenbare rol in de zorg voor anderen. Het is dan ook belangrijk dat zij de mogelijkheid hebben om hun gevoelens, uitdagingen en successen te uiten, zodat zij de zorg die zij leveren kunnen voorzetten. Op dit moment zijn er te weinig plekken in de gemeente Meppel waar mantelzorgers elkaar kunnen ontmoeten, steun kunnen vinden bij lotgenoten en ervaringen kunnen uitwisselen. Een goed voorbeeld van zo'n ontmoetingsplek is het Odensehuis, waar mantelzorgers van mensen met dementie steun en erkenning bij elkaar kunnen vinden.

Het erkennen van mantelzorgers en hen een gelijkwaardige positie te geven in de zorg maakt dat mantelzorgers zich gehoord en serieus genomen voelen. Ook dit maakt dat

mantelzorgers het langer volhouden. Verder lopen mantelzorgers ook het risico overbelast te raken, waardoor ze mogelijk uitvallen en de zorg niet meer kunnen uitvoeren. Het signaleren van overbelaste mantelzorgers door ons als gemeente, maar ook door andere organisaties, in de sociale basis gebeurt nog onvoldoende. Met als risico dat het zich ontwikkelt tot ontspoorde mantelzorg.

Met het actieplan mantelzorgondersteuning besteden we aandacht aan bovenstaande zaken.

Doel:

- In 2030 is de mantelzorgondersteuning geïntensiveerd via het actieplan mantelzorgondersteuning.

8. Steun en ruimte voor vrijwillige inzet

Het creëren van een ondersteunende omgeving voor vrijwilligers is essentieel om hun inzet te waarderen en te faciliteren. Dit versterkt de sociale cohesie en betrokkenheid in de gemeenschap.

Meer motivatie en waardering voor de inzet van vrijwilligers

Vrijwilligers vormen in de gemeente Meppel de dragende kracht van de sociale basis, maar deze waarde wordt niet altijd voldoende erkend. Zowel professionals en inwoners als vrijwilligers zelf geven aan dat er meer erkenning moet komen voor het werk dat vrijwilligers verrichten, aangezien dit hun motivatie vergroot. Daarnaast speelt het principe van wederkerigheid een belangrijke rol: wanneer iemand iets doet voor een ander, is het belangrijk om te kijken hoe er iets teruggedaan kan worden. Dit versterkt niet alleen de motivatie van vrijwilligers, maar draagt ook bij aan een cultuur van onderlinge steun en samenwerking.

Sterke(re) verbinding tussen vrijwilligersorganisaties

Een sterke(re) verbinding tussen vrijwilligersorganisaties is noodzakelijk om efficiënter om te gaan met vergelijkbare vraagstukken. Meer kennisuitwisseling en een betere

informatievoorziening tussen deze organisaties zullen bijdragen aan een effectievere samenwerking. Door krachten te bundelen, kunnen vrijwilligersorganisaties elkaars expertise benutten en gezamenlijk een grotere impact maken in de gemeenschap.

Een betere match tussen vraag en aanbod bij vrijwilligerswerk

Professionals, vrijwilligers en inwoners weten niet altijd bij wie of welke partij ze terechtkunnen wanneer ze op zoek zijn naar vrijwilligers. Er is daarom behoefte aan een betere verbinding tussen vraag en aanbod. Het platform MeppelvoorElkaar is al een goede stap in de richting om deze match te verbeteren, maar is nog niet voldoende. Meer bekendheid van dit platform is nodig. Daarnaast is het belangrijk om inwoners te ondersteunen in het uiten van hun hulpvragen en de drempel om hulp te vragen te verlagen, zodat vrijwillige inzet op de juiste plekken kan plaatsvinden.

Kennis nodig over specifieke doelgroepen bij vrijwilligers

Vrijwilligers ondersteunen verschillende doelgroepen. Deze doelgroepen hebben allemaal hun eigen wensen, behoeften en uitdagingen. Vrijwilligers geven aan dat het hebben van specifieke kennis over doelgroepen en ziektebeelden zorgt voor effectievere en beter passende ondersteuning aan deze doelgroepen. Het organiseren van kennissessies voor vrijwilligers kan hierbij helpen. Ditzelfde geldt voor de kennis en bewustwording van vrijwilligers over de taakverdeling tussen professionele krachten en vrijwilligers in de ondersteuning aan specifieke doelgroepen.

Doel:

- In 2030 is er een sterke en gewaardeerde vrijwilligerscultuur, waarin vrijwilligers gemotiveerd worden, organisaties effectief samenwerken, vraag en aanbod beter op elkaar aansluiten en vrijwilligers de juiste kennis hebben om doelgroepen optimaal te ondersteunen.

9. Versterken inclusie

Inclusie bevordert een samenleving waarin iedereen, ongeacht achtergrond of situatie, kan deelnemen en bijdragen. Dit versterkt de sociale basis en vermindert uitsluiting.

Aandacht voor toegankelijke en veilige voorzieningen voor inwoners in kwetsbare positie
Het is belangrijk om voldoende veilige en toegankelijke voorzieningen te hebben voor inwoners in kwetsbare posities, zoals de LHBTIQ+ doelgroep of inwoners met een lichamelijke beperking. Voor het versterken van de inclusiviteit is het nodig dat er voorzieningen zijn die aansluiten bij de behoeften van deze doelgroepen en toegankelijk voor hen zijn.

De kracht van lotgenoten
Vrijwilligers, professionals en inwoners benadrukken de kracht van lotgenoten om inclusie te versterken. Hiervoor is het belangrijk dat er voldoende ontmoetingsplekken zijn waar lotgenoten elkaar kunnen ontmoeten en ervaringen met elkaar kunnen delen.

Doel:

- In 2030 zijn er voldoende toegankelijke en veilige voorzieningen voor verschillende doelgroepen in kwetsbare posities in onze gemeente.

10. Mensen vragen en uitnodigen

Actieve betrokkenheid van inwoners door hen te vragen en uit te nodigen om deel te nemen aan sociale initiatieven is essentieel. Dit vergroot de betrokkenheid en versterkt de sociale netwerken binnen de gemeenschap.

Een goede informatievoorziening
Professionals, vrijwilligers en inwoners weten vaak niet precies waar ze met hun vragen terechtkunnen binnen de sociale basis. Een heldere informatievoorziening is daarom essentieel. Eén of enkele centrale plekken waar inwoners en partijen eenvoudig toegang hebben tot duidelijke informatie over wie wat doet dienen gecreëerd te worden. Dit maakt het

makkelijker voor inwoners om snel de juiste ondersteuning of activiteit te vinden. Daarnaast helpt het om overlap in het aanbod binnen de sociale basis te signaleren en te verminderen, wat uiteindelijk bijdraagt aan een efficiëntere en effectievere sociale basis.

Communicatie die aansluit op de behoeften van inwoners

Effectieve communicatie in de sociale basis sluit aan bij de behoeften van inwoners en gaat verder dan alleen digitale middelen. Niet iedereen heeft toegang tot of voelt zich comfortabel met digitale oplossingen. Partijen in de sociale basis benadrukken daarbij het belang van het herhalen van informatie via verschillende kanalen en een betere afstemming van de communicatie tussen de betrokken partijen.

Doelen:

- In 2030 is er een centrale en toegankelijke informatievoorziening over de activiteiten en voorzieningen in de sociale basis;
- In 2030 is de communicatie in de sociale basis geoptimaliseerd, door betere afstemming tussen partijen en het gebruik van diverse(re) kanalen.

7. Van visie naar uitvoering

7.1 Hoe nu verder?

Hoe bouwen we samen verder aan een sterke sociale basis? Een visie alleen is niet genoeg om onze vier ambities te realiseren.

Deze visie is slechts een startpunt. Er moeten nieuwe plannen en ideeën komen, maar ook bestaand goed werk moet worden voortgezet. Er gebeurt immers al veel binnen de sociale basis. Inwoners, vrijwilligers, maatschappelijke organisaties, bewonersinitiatieven, verenigingen en de gemeente werken samen om de sociale basis verder te ontwikkelen. Maar hoe geven we deze visie concreet vorm? En welke stappen zetten we als gemeente zelf om de sociale basis door te ontwikkelen?

7.2 De rol van de gemeente

Als gemeente creëren we de randvoorwaarden voor een sterke sociale basis. Dit betekent dat we niet alleen verantwoordelijk zijn voor het faciliteren of stimuleren van basisvoorzieningen en activiteiten, maar ook voor het bevorderen van samenwerking tussen verschillende partijen binnen de sociale basis.

De sociale basis behoort niet uitsluitend tot de gemeente zelf, maar is van de gemeenschap. Een succesvolle uitvoering van deze visie in de gemeente Meppel hangt dan ook af van een effectieve rolverdeling tussen de gemeente en de gemeenschap. Als gemeente nemen we vier verschillende rollen aan om onze ambities (zoals genoemd in hoofdstuk 4) waar te maken.

1. Realiseren
   We voeren zelf projecten of plannen uit, al dan niet in samenwerking met andere partijen en/of inwoners in de sociale basis, om onze ambities waar te maken. Denk aan het opzetten van bepaalde initiatieven of regelingen om de financiële bestaanszekerheid van onze inwoners te verhogen.

2. Faciliteren
   We ondersteunen initiatieven en partijen om de sociale basis door te ontwikkelen. Dit doen we door het bieden van middelen (in de vorm van subsidies), menskracht en kennis zodat inwoners en organisaties zelf actief kunnen bijdragen aan de gemeenschap.
3. Stimuleren
   We motiveren of inspireren initiatieven en partijen om de sociale basis te versterken. Denk aan het geven van positieve voorbeelden of door communicatie en voorlichting te geven.
4. Verbinden
   We brengen verschillende partijen in de gemeenschap met elkaar in contact, zoals inwoners, organisaties en verenigingen. Dit doen we door dialogen te faciliteren en een omgeving te creëren waar ideeën gedeeld worden.

In bijlage 2 staat bij elk van de tien bouwstenen (zoals genoemd in hoofdstuk 6) beschreven welke rol we als gemeente vervullen.

7.3 Monitoring en evaluatie

De sociale basis behoort toe aan de gemeenschap zelf en daarom hechten we veel waarde aan hun inbreng. We willen samen bepalen wat nodig is en evalueren of onze visie op de doorontwikkeling van de sociale basis daadwerkelijk leidt tot realisatie van de vier ambities. Alleen de gemeenschap kan immers beoordelen hoe het gesteld is met de sociale basis, wat de huidige stand van zaken is en in hoeverre we onze ambities realiseren. We doen dit op verschillende manieren:

- Door ervaringen van inwoners te verzamelen over onze voorzieningen en activiteiten in de sociale basis en met regelmaat het gesprek te voeren of het aanbod nog aansluit bij de behoefte.

- Door het voeren van voortgangs- en eindgesprekken met onze (subsidie)partners in de sociale basis.

- Door bijeenkomsten voor (groepen in) de gemeenschap te organiseren of aan te sluiten bij bestaande bijeenkomsten of overleggen over specifieke bouwstenen van de sociale basis.

- Door eventuele nieuwe vormen van burgerparticipatie in te zetten (voor meer informatie zie hoofdstuk 8).

Naast de inbreng van de gemeenschap spelen ook cijfers een belangrijke rol. Ze bieden een onderbouwing voor de ervaringen en inzichten uit de gemeenschap. Door bijvoorbeeld te kijken naar cijfers over het bereik van voorzieningen, financiële gegevens en andere relevante statistieken, krijgen we een completer beeld van de sociale basis. We doen dit op verschillende manieren, zoals nu ook al grotendeels gebeurt:

- Door het duiden en analyseren van de beschikbare landelijke cijfers.

- Door het duiden en analyseren van onze lokale cijfers (bijvoorbeeld inzicht in het gebruik van voorzieningen, veranderingen in deelname, et cetera).

- Door de voortgang van nieuw ingezette investeringen in de sociale basis te volgen en de effecten te meten.

Door op een zorgvuldige en gestructureerde manier te monitoren en evalueren, kunnen we tijdig bijsturen en verbeteren, zodat we deze visie effectief kunnen blijven realiseren en afstemmen op de behoeften van de gemeenschap.

Deze visie en het nog op te stellen implementatieplan, wordt geëvalueerd in 2028. We kijken dan in hoeverre de beoogde ambities behaald zijn of in hoeverre we op de juiste weg zitten met de beoogde ambities. Ondanks dit geplande evaluatiemoment blijven we altijd kritisch kijken naar de ingezette acties en houden we ontwikkelingen (op landelijk niveau) in de gaten. Blijkt extra investering nodig, dan zetten we daar (indien mogelijk) extra capaciteit of budget op in. Het omgekeerde geldt ook: als activiteiten of voorzieningen niet meer aansluiten bij de behoeften van de gemeenschap, nemen we daar afscheid van. Het aanbod in de sociale basis blijft altijd relevant en afgestemd op wat de gemeenschap nodig heeft.

8. Implementatieagenda

De implementatieagenda schetst de belangrijkste speerpunten waarop we ons de komende jaren concentreren. Hoewel de agenda richtinggevend is, blijft deze flexibel en sluit zij aan bij de dynamische aard van de sociale basis. De agenda bouwt voort op de bouwstenen die in het hoofdstuk 6 zijn beschreven.

Niet alle opgehaalde resultaten op de bouwstenen zijn in deze implementatieagenda vertaald naar concrete acties; de opgenomen acties vormen de belangrijkste speerpunten, maar zijn niet uitputtend. De implementatieagenda is de rode draad en wordt in 2025 verder uitgewerkt in een implementatieplan. In het implementatieplan kunnen dan ook nog aanvullende acties worden opgenomen.

Het implementatieplan stellen we gezamenlijk met inwoners en partijen op, waarbij we zorgen voor draagvlak en de ideeën in gezamenlijkheid tot stand komen en verder worden uitgewerkt. Dit proces is een continu proces dat zich gaandeweg vormt en doorgaat tijdens de daadwerkelijke doorontwikkeling van de sociale basis, ook na het opstellen van het implementatieplan. Hierbij houden we rekening met de unieke kenmerken en behoeften van elke wijk en elk dorp binnen de gemeente Meppel. Door wijk- en dorpsgericht te werken – onder andere door de aankomende wijk- en dorpsagenda's – kunnen we beter inspelen op de specifieke wensen en uitdagingen die per gebied spelen, zodat de sociale basis overal op maat wordt versterkt.

Actiepunt 1: we inventariseren het aanbod en de behoefte aan ontmoetingsplekken en maken keuzes

We erkennen het belang van ontmoetingsplekken als het hart van het sociale weefsel in onze wijken en dorpen en de rol die we als gemeente hebben in het in stand houden, creëren en faciliteren van deze plekken. Op dit moment ontbreekt een duidelijk inzicht in welke voorzieningen als passend worden ervaren voor ontmoeting en sociale interactie. Dit kan bovendien per wijk of dorp verschillen; in sommige wijken of dorpen is mogelijk een groter aantal ontmoetingsplekken gewenst dan in anderen. Waar in de ene wijk een

buurthuis noodzakelijk is, kan een andere wijk een andere vorm van ontmoetingsplek verkiezen.

Het is dus noodzakelijk om een zorgvuldige analyse en afweging te maken van welke ontmoetingsplekken nodig zijn en wat als toegankelijke en geschikte voorzieningen voor ontmoeting en sociale interactie in de gemeente Meppel worden beschouwd.

Actiepunt 2: we brengen partijen in en rondom de sociale basis met elkaar in verbinding

Het is belangrijk dat partijen in en rondom de sociale basis elkaar kennen en in verbinding staan. Zo kunnen zij krachten bundelen, kennis uitwisselen en actief naar elkaar doorverwijzen. Dit helpt ook om inwoners in kwetsbare posities beter te bereiken. Dit geldt zowel voor partijen in de sociale basis als zorgaanbieders.

Actiepunt 3: we verkennen de mogelijkheden voor een centrale informatievoorziening

We onderzoeken de mogelijkheden voor een centrale informatievoorziening, zodat zowel inwoners als professionals beter inzicht krijgen in waar zij met hun vragen terecht kunnen binnen de sociale basis. Een duidelijke en overzichtelijke weergave van voorzieningen en activiteiten kan inwoners helpen sneller passende ondersteuning te vinden. Daarnaast kan dit professionals ondersteunen bij het signaleren van overlappingen en het bevorderen van efficiënte samenwerking. De haalbaarheid en vormgeving hiervan zijn afhankelijk van beschikbare middelen en samenwerking met betrokken partijen.

Actiepunt 4: we geven ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid een plek in de sociale basis

De ervaringen en kennis van onze inwoners zijn van grote waarde, omdat ze helpen om bewuster om te gaan met stigma’s en vooroordelen. Vaak hebben we onbewust ideeën over hoe mensen zich zouden moeten gedragen en welke stappen zij moeten zetten. Door te leren van ervaringskennis kunnen we deze aannames ter discussie stellen en open gesprekken voeren met inwoners. Daarnaast speelt ervaringsdeskundigheid een belangrijke rol in het verlagen van drempels om hulp te vragen voor inwoners in kwetsbare posities.

Actiepunt 5: we brengen basisvoorzieningen op niveau

Om ervoor te zorgen dat inwoners toegang hebben tot laagdrempelige en vroegtijdige hulp en voorzieningen, is het belangrijk om voldoende kwalitatief hoogwaardige basisvoorzieningen te hebben. Dit begint met het in kaart brengen van de beschikbare voorzieningen en in hoeverre deze aansluiten op de behoeften van inwoners. Toegankelijkheid is hierbij een belangrijk aandachtspunt: zijn de voorzieningen goed bereikbaar, sluiten de openingstijden aan bij de doelgroep en is er voldoende bekendheid over het aanbod? Tegelijkertijd bekijken we waar overlap in het aanbod zit, zodat we efficiënter en effectiever kunnen inspelen op de behoeften van de gemeenschap. Waar nodig maken we keuzes om versnippering en overlap op te lossen of te voorkomen.

Actiepunt 6: we verbinden het beleid op specifieke onderdelen binnen het sociaal domein met deze visie

We werken de ondersteuning van specifieke doelgroepen in de sociale basis verder uit in lijn met bestaand maar ook toekomstig beleid binnen het sociaal domein, zoals de Jeugdnota of het Uitvoeringsplan Armoede en Schulden 2024-2027. Dit zorgt voor een integrale aanpak waarin de verschillende beleidslijnen en uitvoering binnen het sociaal domein met elkaar in verbinding staan, dit zorgt voor effectievere ondersteuning aan inwoners.

Actiepunt 7: We zorgen voor betere ondersteuning voor vrijwilligers en mantelzorgers

Vrijwilligers en mantelzorgers vormen in de gemeente Meppel de dragende kracht van de sociale basis. Hun inzet is onmisbaar. Daarom willen we beter in kaart brengen hoe we hen kunnen ondersteunen. De eerste stap hierin is het doen van onderzoek. Dit doen we door in gesprek te gaan met vrijwilligers, mantelzorgers en betrokken organisaties, zoals vrijwilligersorganisaties, het Steunpunt Mantelzorg en instellingen die veel met hen samenwerken. Daarnaast zetten we het actieplan mantelzorgondersteuning in als middel om specifieke maatregelen voor mantelzorgers te ontwikkelen en te implementeren.

Actiepunt 8: we beoordelen of we de financiële middelen op de juiste manier inzetten

Om de ambities uit deze visie te realiseren, is het essentieel om de inzet van onze financiële middelen goed te beoordelen. We brengen in kaart waar in de sociale basis extra inzet op nodig is en welke aanpassingen binnen het bestaande budget mogelijk zijn om onze doelen te behalen.

Actiepunt 9: we verkennen andere vormen van burgerparticipatie

De sociale basis is van en voor de gemeenschap. Daarom vinden we het belangrijk dat inwoners actief meedenken en meepraten over wat nodig is en of we nog de juiste koers varen. Daarbij willen we ook de stem van inwoners in kwetsbare posities beter horen, omdat zij vaak moeilijker te bereiken zijn. We streven ernaar dat ideeën en initiatieven in de sociale basis meer vanuit de samenleving zelf ontstaan.

8.1 Financiën

De financiën spelen een cruciale rol in het realiseren van deze visie. Het is belangrijk om middelen op een verantwoorde en strategische manier in te zetten, zodat de sociale basis duurzaam en toegankelijk blijft voor alle inwoners. We zijn ons bewust van het feit dat het beschikbare budget beperkt is en maken daarom zorgvuldige keuzes om de middelen efficiënt in te zetten. We kijken niet alleen naar nieuwe investeringen, maar ook naar de bestaande geldstromen en financiën. Waar mogelijk zetten we deze middelen efficiënter in of herbestemmen we ze, zonder dat dit extra kosten met zich meebrengt. In het nog op te stellen implementatieplan staan de acties voor de doorontwikkeling van de sociale basis verder uitgewerkt, inclusief de benodigde financiële middelen.

Bijlage 1: Totstandkoming van de visie

Zonder de bijdrage van inwoners, ervaringsdeskundigen, (bewoners)initiatieven, verenigingen, vrijwilligers(organisaties), maatschappelijke organisaties, belangenorganisaties, geloofshuizen en zorginstellingen zou het niet mogelijk zijn geweest om deze visie op te stellen. Op diverse momenten en manieren hebben zij met ons meegedacht over de doorontwikkeling van de sociale basis. Hieronder geven we daar een overzicht van:

- Oktober 2024: Verkennende interviews met een aantal partijen in de sociale basis (Welzijn Mensenwerk, Meppel Actief, MeppelvoorElkaar, vrouwensupportgroep).
- 5 november 2024: Input overleg WDW (Woonconcept en Welzijn Mensenwerk).
- 13 november 2024: Input Adviesraad Sociaal Domein Meppel (ASDM).
- 19 en 20 november 2024: Bijeenkomsten met partijen in de sociale basis, zoals bewonersinitiatieven, maatschappelijke organisaties, vrijwilligersorganisaties, geloofshuizen en zorginstellingen.
- December 2024: Input opgehaald via een enquête, onder partijen in de sociale basis die niet aanwezig konden zijn bij de bijeenkomsten in november 2024.
- 17 december 2024: Input ZorgAlliantie.
- 15 januari 2025: Input ASDM.
- 6 februari 2025: Consultatiesessie met de gemeenteraad.
- 24 februari 2025: Groepsgesprek met inwoners.

Ook is er in onze eigen organisatie meegedacht over de doorontwikkeling van de sociale basis, door de volgende personen en op de volgende momenten:

- 19 november 2024: Bijeenkomst met beleidsadviseurs fysiek domein en sociaal domein en wijkregisseurs.
- November en december 2024: Input consulenten sociaal domein via de werkoverleggen.
- 25 februari 2025: Vervolgbijeenkomst met beleidsadviseurs fysiek domein en sociaal domein en wijkregisseurs.

Tot slot hebben we ook een aantal bronnen geraadpleegd voor deze visie:

- Beleidsplan armoede en schulden gemeente Meppel 2024-2027.
- Coalitieakkoord gemeente Meppel 2022-2026.
- De Meppeler kerkenvisie 2024.
- Gezond en Actief Leven Akkoord 2023.
- Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028.
- Inkoopdocument Wmo begeleiding en dagbesteding 2026.
- Integraal Zorgakkoord 2022.
- Koersdocument gemeente Meppel 2019.
- Movisie en Verwey-Jonker Instituut. (2024). De sociale basis versterken, investeren in de toekomst.
- Movisie en Werkplaatsen sociaal domein. (2018). De Sociale Basis: het investeren waard.
- Ontwerp omgevingsvisie gemeente Meppel 2024.
- Perspectiefnota gemeente Meppel 2024-2027.
- Uitvoeringsplan armoede en schulden gemeente Meppel 2024-2027.
- Van sportvisie naar uitvoeringsplan gemeente Meppel 2023.
- Visie Wijk- en dorpsgericht werken gemeente Meppel.
- VN-verdrag Handicap 2016.

Bijlage 2: Rol gemeente per bouwsteen

In onderstaande tabel staat onze rol per bouwsteen weergegeven. Onze rollen staan toegelicht in hoofdstuk 7. De bouwstenen staan toegelicht in hoofdstuk 6. Meestal hebben we als gemeente meerdere rollen tegelijk. In de tabel geven de sterren onze mate van betrokkenheid weer, waarbij:

- 3 sterren: Sterke mate van betrokkenheid.
- 2 sterren: Middelmatige betrokkenheid.
- 1 ster: Beperkte mate van betrokkenheid.

Tabel 4. Rol gemeente per bouwsteen

		Rol gemeente			
Bouwsteen	**Onderwerp**	Realiseren	Faciliteren	Stimuleren	Verbinden
Bestaanszekerheid	Inzet op preventie voor financiële bestaanszekerheid	**	**	***	*
	Goede verbinding tussen fysieke omgeving en sociale behoeften	***	**	*	**
Financiering	Financiële ruimte creëren voor initiatieven vanuit de sociale basis	***	**	*	*

	Efficiëntere inzet van middelen binnen de sociale basis	***	**	*	*
Samenwerken vanuit gelijkwaardigheid	Sterke(re) verbindingen tussen partijen in de sociale basis	*	*	***	***
	Sterke(re) verbinding tussen de sociale basis en zorg	*	*	***	***
	Een grote(re) rol voor partijen die inwoners in kwetsbare posities zien	**	***	**	*
	Vakmanschap essentieel voor kwaliteit in de sociale basis	*	**	***	*
	Het breed uitdragen van de boodschap ‘van zorg naar gezondheid’	***	*	***	*
Eigenaarschap, zeggenschap en eigen regie	Burgerparticipatie	**	**	***	*
	Samenwerking met ervaringsdeskundigen	**	**	***	*
Beschikbaarheid ruimte en plekken	Ontmoetingplekken creëren, faciliteren en in stand houden	***	**	*	*
	Efficiënter gebruik van beschikbare ruimtes	*	**	***	**

Responsiviteit	Zichtbare organisaties en voorzieningen	*	***	**	**
	Taboes doorbreken en schaamte wegnemen met vertrouwde gezichten en sleutelfiguren	*	*	***	**
(onder)steunen van mantelzorg	Aandacht, waardering en erkenning geven aan de ervaringen van mantelzorgers	***	**	**	*
Steun en ruimte voor vrijwillige inzet	Meer motivatie en waardering voor de inzet van vrijwilligers	***	*	**	*
	Sterke(re) verbinding tussen vrijwilligersorganisaties	*	*	***	***
	Een betere match tussen vraag en aanbod bij vrijwilligerswerk	*	**	***	**
	Kennis nodig over specifieke doelgroepen bij vrijwilligers	*	*	***	**
Versterken inclusie	Aandacht voor toegankelijke en veilige voorzieningen voor inwoners in kwetsbare positie	*	***	***	**

	De kracht van lotgenoten	*	*	***	***
Mensen vragen en uitnodigen	Een goede informatievoorziening	**	***	*	*
	Communicatie die aansluit op de behoeften van inwoners	**	*	***	*

Duurzaamheid in Gemeente Meppel

Gemeente Meppel staat voor duurzaamheid. Dit document is ontworpen voor online gebruik.
Wil je het document toch printen? Print dan in zwart-wit en minimale printkwaliteit.

Kijk voor meer informatie over duurzaamheid in Gemeente Meppel op www.meppel.nl/duurzaam.